

مقایسه سطح پراکسیداسیون لیپیدها در بیماران دیابت نوع دو کنترل شده و کنترل نشده

زهرا سیادت^۱ - دکتر محمود جلالی^۲ - دکتر سعید حسینی^۳ - دکتر حجت زراعتی^۴ - دکتر مریم السادات فروید^۵ -
دکتر سید محمدرضا پریزاده^۶ - فریبا فاتحی^۷ - مریم چمری^۷

چکیده

زمینه و هدف: در بیماران مبتلا به دیابت، افزایش صدمات اکسیداتیو و اختلالات ناشی از رادیکال‌های آزاد گزارش شده است. اختلالات ناشی از رادیکال‌های آزاد در لیپیدهای غشایی با افزایش مالون دی آلدئید (MDA) که فراورده نهایی پراکسیداسیون اسیدهای چرب می‌باشد، همراه است. مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر کنترل دیابت بر پراکسیداسیون لیپیدها در افراد مبتلا به دیابت نوع دو انجام شد.

روش تحقیق: در این مطالعه مورد-شاهدی ۱۲۷ بیمار مبتلا به دیابت نوع دو بر اساس میزان هموگلوبین گلیکوزیله در دو گروه کنترل شده (شاهد، ۶۴ نفر) ($6\% \leq HbA_{1C} < 8\%$) و کنترل نشده (مورد، ۶۳ نفر) ($HbA_{1C} < 8\%$) قرار گرفتند. میزان MDA و شاخصهای بیوشیمیایی سرم شامل قند خون ناشتا، کلسترول، تری گلیسرید، LDL-C و HDL-C به همراه متغیرهای سن، طول مدت ابتلا به دیابت، استعمال سیگار، شاخص نمایه توده بدنی در دو گروه تعیین شد. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS و آزمونهای آماری t مستقل و Chi-Square در سطح معنی‌داری $P \leq 0.05$ مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند.

یافته‌ها: میزان MDA (نانومول در میلی‌لیتر) در گروه مورد نسبت به شاهد (1.01 ± 0.63 ، 0.88 ± 0.71) به صورت معنی‌داری بالاتر بود ($P=0.025$). قند خون ناشتا بر حسب میلی‌گرم در دسی‌لیتر (159.9 ± 33.0 ، 106.6 ± 20.8) ($P=0.001$) و تری‌گلیسرید سرم (میلی‌گرم در دسی‌لیتر) نیز در گروه مورد به طور معنی‌داری بیشتر از گروه شاهد بود (182.2 ± 95.4 ، 131.8 ± 22.3) ($P=0.043$). میانگین سن در گروه شاهد به طور معنی‌داری بیشتر از گروه مورد بود (54.38 ± 8.59 ، 57.73 ± 9.25) ($P=0.036$).

نتیجه‌گیری: نتایج حاصل، افزایش پراکسیداسیون لیپیدها را در بیماران دیابتی کنترل‌نشده نشان می‌دهد؛ بنابراین کنترل دیابت به عنوان یک اقدام پیشگیری‌کننده در جهت کاهش پراکسیداسیون لیپیدها و عوارض دیابت در بیماران دیابت نوع دو می‌تواند مؤثر باشد.

واژه‌های کلیدی: دیابت نوع ۲؛ هموگلوبین گلیکوزیله؛ مالون دی آلدئید

مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند (دوره ۱۵؛ شماره ۴؛ زمستان ۱۳۸۷)

دریافت: ۱۳۸۶/۶/۱۴ اصلاح نهایی: ۱۳۸۶/۱۱/۲ پذیرش: ۱۳۸۷/۲/۱۷

^۱ نویسنده مسؤل؛ کارشناس ارشد، گروه آموزشی بیوشیمی و تغذیه، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد
آدرس: مشهد- دانشگاه علوم پزشکی مشهد- دانشکده پزشکی- گروه بیوشیمی و تغذیه
تلفن: ۰۵۱۱-۸۰۰۲۳۶۲-۸۰۵۱۱-۸۸۲۸۵۷۴؛ پست الکترونیکی: siadatz1@mums.ac.ir
^۲ استاد گروه آموزشی تغذیه و بیوشیمی، دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۳ استادیار گروه آموزشی تغذیه و بیوشیمی، دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۴ استادیار گروه آموزشی آمار و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۵ استادیار گروه آموزشی تغذیه جامعه، دانشکده علوم تغذیه و صنایع غذایی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
^۶ دانشیار گروه آموزشی بیوشیمی و تغذیه، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد
^۷ کارشناس گروه آموزشی تغذیه و بیوشیمی، دانشکده بهداشت و انستیتو تحقیقات بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران